MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tas-27 ta' Ottubru, 2005

Citazzjoni Numru. 41/2004

A

vs
B

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 17 ta’ Frar 2004 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-attur izzewweg lill-konvenuta fl-24 ta’ Marzu 1986;

Illi l-kunsens tal-partijiet ghal dan iz-zwieg kien vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni tal-gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha;

Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg jew ta’ wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga;

Illi ghalhekk l-imsemmi zwieg huwa null skond it-termini **tal- artikolu 19 (1) (g) u/jew (d) u/jew (f) tal-Att XXXVII tal-1975 li jirregola z-Zwigijiet**;

Tghid ghalhekk il-konvenuta ghaliex m’ghandiex din il-Qorti:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi iz-zwieg ikkuntrattat bejn l-attur u l-konvenuta huwa null u bla effett**;**

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta li hija ngunta sabiex tidher ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta’ l-attur a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta’ xhieda u dokumenti esebiti a fol. 4 tal-process;

Rat id-digriet affidavit moghti lill-partijiet fit-13 ta’ April 2004 fejn il-Qorti pprefiggiet terminu ta’ ghoxrin (20) gurnata lill-istess partijiet sabiex jipprezentaw ix-xhieda kollha li jistghu permezz tal-procedura ta’ l-affidavit;

Rat il-verbal datat 12 ta’ Mejju 2004 fejn il-kawza giet differita *sine die*;

Rat ir-rikors datat 8 ta’ Gunju 2004 a fol. 14 fejn l-attur **A** talab ir-riappuntament tal-kawza u pprezenta l-affidavits **tieghu stess** u ta’ huh **Emanuel Gravina**;

Rat l-affidavit ta’ **A** a fol. 16;

Rat l-affidavit ta’ **Emanuel Gravina** a fol. 19;

Rat id-digriet datat 10 ta’ Gunju 2004 fejn il-Qorti pprefiggiet terminu ta’ ghaxart ijiem sabiex l-attur iressaq il-provi li fadallu;

Rat in-nota datata 13 ta' Lulju 2004 li permezz taghha l-konvenuta **B** pprezentat l-affidavit **taghha stess**;

Rat id-digriet datat 15 ta' Lulju 2004 fejn il-Qorti ordnat in-notifika tac-citazzjoni attrici, ta' l-avviz tar-riappuntament tal-kawza u tad-digriet ta' l-affidavits attrici u l-affidavits attrici u fejn appuntat il-kawza ghall-finali trattazzjoni ghad-9 ta' Novembru 2004;

Rat il-verbal datat 9 ta' Novembru 2004;

Rat il-verbal datat 19 ta' April 2005 fejn Dr. Frank Cassar ghall-attur iddikjara li m'ghandux provi aktar. Il-konvenuta tat-ruhha b'notifikata u nghatat kopja tac-citazzjoni, avviz tas-smiegh u l-affidavits. Filwaqt li rrimettiet ruhha ghall-provi, il-konvenuta ddikjarat li m'ghandhiex ghalfejn tqabbad avukat. Il-Qorti minkejja dan infurmatah li ghandha terminu ta' ghoxrin (20) gurnata biex tipprezenta l-eccezzjonijiet taghha;

Rat il-verbal datat 26 ta' Mejju 2005 fejn il-kawza giet differita ghas-27 ta' Ottubru 2005 ghas-sentenza;

Rat li l-konvenuta *nonostante* li tat ruhha notifikata bic-citazzjoni attrici kif hawn indikat ma pprezentat l-ebda nota ta' eccezzjonijiet u ghalhekk baqghet kontumaci;

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

(i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi l-attur qed jippretendi li z-zwieg tieghu tal-24 ta' Marzu 1986 huwa null u bla effett skond it-termini ta' l-**artikolu 19 (1) (g) u/jew (d) u/jew (f) tal-Att XXXVII tan-1975 li Jirregola z-Zwigijiet.**

Illi l-**artikolu 19 (1) (g)** jipprovdi li z-zwieg huwa null:-

"jekk xi wahda mill-partijiet torbot il-kunsens taghha ma' kondizzjoni li tirreferi ghall-futur."

Illi dwar l-**artikolu 19 (1) (g)** jinghad skond ***J. Edward Hudson*** *"a condition could either be suspensive or resolutive. It is suspensive if it delays the entry in effect of the obligation of an act until the condition itself is fulfilled. It is resolutive if it dissolves the obligation only if it verifies itself and therefore renders it null. e.g. "I will live in marriage with you until I find someone who is more wealthy than you"* (**"Handbook II for Marriage Nullity Cases"** pg. 107).

Illi huwa mportanti li wiehed jinnota li din il-kondizzjoni tapplika biss ghall-kaz ta' annullament taz-zwieg jekk din il-kondizzjoni tirreferi ghall-avveniment fil-futur.

Illi l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255** jghid illi z-zwieg ikun null jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi kif inghad fis-sentenza **"Emanuel Walter Vella vs Mona Lisa Vella"** (P.A. (RCP) - 1 t'Ottubru 2002 - Cit Nru 801/96/RPC) il-kuncett ta' d-diskrezzjoni ta' gudizzju *"supposes not only maturity of intellect but also a maturity of the will, that is an ability to take decisions responsibly. A person must possess a critical faculty and internal freedom of choice in order to contract validly.*

Psychic disorders which give rise to a defect of due discretion include immature personality, which may be characterised by affective infantilism, immature character, affective immaturity and an emotionally unstable personality. Serious immaturity could very easily constitute a ground of nullity for a marriage. In a Rotal decision of 1961 ***Sabattani*** *held that a person either has or has not sufficient discretion of judgement to marry. If he*

has not, then he suffers from 'aementia', not in the sense of insanity, but in the sense that he lacks the sufficient maturity of judgement to understand and choose marriage … … ... Therefore, the weakness which affects the mind can merely result from the lack of maturity … …"

Illi ***G. Veness,*** kif ikkwotat minn ***N. Picard*** in **'L'immaturite' et le consentement matrimonial"** (pg. 54-55) jghid is-segwenti:-

"The judge must consider the overall behaviour of the spouse, taking into account the gravity of the conduct, its continuity throughout the conjugal life, its influence on the couple's equilibrium, the relation of behavioural disorders to the 'ius in corpus' and also to the right to the community of life and to consider also all the other factors which are relevant to the determination of the gravity of this immaturity with reference to married life."

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga\` kellha okkazjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenzi **"Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia\` Borg"** (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000); **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002); **"Ali Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002); **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002); **"Romina Zammit vs Paul Zammit"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002) u ghall-principji hemm enuncjati. Diversi sentenzi ohra minn dakinhar kollha kkonfermaw l-istess principji.

Illi f'dawn is-sentenzi, u fid-decizjoni **"Josette Lungaro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001) il-Qorti ghamlet referenza ghas-segwenti espozizzjoni ta' ***Viladrich*** li jghid:-

"Thus, there is grave lack [of discretion of judgement] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of

*binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgement refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties, which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring. (**Viladrich, P.J.*** **"Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated"** *(Montreal, 1993) p. 686).*

Illi fis-sentenza **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000) il-Qorti spjegat:-

*"Kwantu ghall-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap 255**, dawn l-obligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma "the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics."* (***Viladrich, P.J***. *op. cit*., p. 687).

Illi fil-fatt dan ifisser li dak li ghandu jwassal lill-partijiet sabiex jaghtu l-kunsens taghhom taz-zwieg ma huwa xejn hlief dak li gie deskritt fil-kawza fl-ismijiet **"Mary Mustefa**

Al Muhamed vs Mustefa Mustefa Al Muhammed" (P.A. (NA) 27 ta' Lulju 1999) fejn inghad li:-

*"Fil-kawza **"Haidin vs Haidin"** (PA. (Q.K) 7 ta' Lulju 1994), il-Qorti qalet illi m'ghandu jkun hemm ebda motivazzjoni li iggieghel persuna tersaq ghaz-zwieg ghajr l-imhabba lejn persuna ohra w ix-xewqa li tqatta' l-kumplament ta' hajjitha fil-kumpanija taghha. Fiz-zwieg wiehed irid ikun lest li jaghtiha t-totalita' tieghu nnifsu esklussivament lill-persuna l-ohra, u din l-ghotja trid tkun mhux biss reciproka izda motivata bi hsieb genwin li vermament ikun irid johloq "a partnership for life."*

Illi dan iwassal sabiex minn diversi espozizzjonijiet tal-gurisprudenza vasta u nostrana, jista' jinghad illi d-dmirijiet u drittijiet tal-mizzewgin fiz-zwieg huma dawk li komunament wiehed jistenna fi zwieg normali fis-socjeta' taghna, u dan minkejja li l-ligi qatt ma' taghti definizzjoni ta' l-istess. Fost dawn, wiehed isemmi l-fedelta` u l-assistenza, l-unita` u l-indissolubbilta' taz-zwieg, l-hajja komuni flimkien, id-dritt u d-dmir illi jittiehdu decizjonijiet flimkien intizi fl-ahjar interess tal-familja w il-prokreazzjoni ta' l-ulied. Il-hajja mizzewga timporta li l-mizzewgin jaqsmu kollox flimkien u li jkunu ta' ghajnuna u ta' assistenza lil xulxin, b'impenn shih a favur ta' xulxin u taz-zwieg taghhom l-element tal-*'communio vitae'.* Fil-kawza **"Micallef vs Micallef'** (deciza fl-4 ta' Mejju 1993, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili) gie riaffermat illi '*element essenzjali tal-hajja mizzewga skond il-ligi taghna huwa d-dritt tal-mizzewgin ghall-komunjoni tal-hajja ('communio vitae') bejniethom".*

Illi dawn il-principji kollha gew kkonfermati f'diversi sentenzi moghtija minn din il-Qorti nkluzi **"Maria Rita Calleja vs Mohamed Ben Mohamed Khemiri"** (P.A. (RCP) 17 ta' Frar 2000); **"Nicolai Balzan vs Simone Cremona"** (P.A. (RCP) 9 ta' Marzu 2000); **"Ousama Sadalah vs Doris Tanti"** (P.A. (RCP) 4 ta' April 2000); **"Josephine Gabriel vs Dr. Georg Sapiano et nomine"** (P.A. (RCP) 8 ta' Novembru 2000); **"Josette Lungaro mart Jesmond Lauro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001); **"Mazen Dadouch vs Maria Dadouch**

xebba Galea" (P.A. (RCP) 22 ta' Marzu 2002); **"Albert Grech vs Josette Grech"** (P.A. (RCP) 30 ta' April 2002); **"Marco Tanti vs Catherine Azzopardi"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002); u **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002) fost ohrajn, li ghalihom qed issir ukoll riferenza.

Illi rigward l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta,** dan l-artikolu jipprovdi li hemm nullita' taz-zwieg:-

*"**(f)** jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."*

Illi dan is-sub-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *('colorem habens, substantiam vero nullam')* kif ukoll dak parzjali *('colorem habens, substantiam vero alteram')* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frazi *"eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu"*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. 30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazzjoni totali jrid jigi ppruvat li l-*'finis operis'* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **"Cali' vs Dr. Albert S. Grech *nomine*"** (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walsh"** (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *"meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata".* Illi fis-sentenza **"Muscat vs Borg Grech"** (P.A. 14 ta' Awissu 1995) gie spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

"Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jaghti l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv

tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu."

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fl-ismijiet **"Francesco Teuma vs Luigi Camilleri et"**, (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol. X p.912):-

"a poter dedursi la invalidita' dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' 'fictio seu ostensio falsi pro vero".

Illi fil-kawza **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002) inghad li *"meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jaghti l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali."*

Illi fil-fatt din il-Qorti kkonfermat l-istess imsemmija interpretazzjoni tant li fis-sentenza **"Al Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002 gie ribadit li *"wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta' l-kunsens tieghu kien gja' mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma' xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi tal-annullament taz-zwieg."*

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot il-kuncett ta' *"l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga"*, u cjoe' simulazzjoni parzjali, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **"Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et"** (P.A. (NA) 14 ta' Lulju 1994)

elenkat l-elementi essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*"komunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubbilta' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta' l-ulied"*. L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **"Aquilina vs Aquilina"** (P.A. (NA) 30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza **"Grech vs Grech"** (P.A. (NA) 9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*'consortium vitae'* tikkomprendi zewg elementi, u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabbilita` tal-familja. Kif qalet il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni **"Magri vs Magri"** (14 ta' Lulju 1994):-

"Jekk din il-'consortium vitae' hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-'consortium vitae' tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabbilta' tal-familja."

Illi fil-fatt l-element ta' l-indissolubbilta` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta` u formazzjoni tal-familja. Il-ligi Maltija tippresupponi *'iuris tantum'* dan l-element ta' indissolubbilta' fiz-zwieg.

Illi intant u f'dan il-kuntest ***J. Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li: *"indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contracts with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power."*

Illi wkoll, ***D.J. Burns*****,** fil-kummentarju tieghu (**"Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions - A Historical Synopsis and Commentary".** pg.151) jghid li *"it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indissolubbilta') *was formulated as an express agreement,*

it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract."

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li nghad fis-sentenza **"Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard"** (P.A. (RCP) 15 ta' Marzu 2000) u cjoe':-

"Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero' fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-omissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali."

(ii) APPREZZAMENT TAL-PROVI.

Illi l-partijiet izzewgu fl-24 ta' Marzu 1986 u dan wara li l-koppja kienet ilha taf lil xulxin mat-tliet snin. Illi jirrizulta li l-kontendenti ghazlu li jizzewgu ghax hassewhom bla xelta, wara li mir-relazzjoni ta' bejniethom il-konvenuta harget tqila qabel iz-zwieg. Dan sehh minkejja li l-attur jammetti li l-istess relazzjoni ta' bejniethom gja' kellha problemi kbar peress li huwa stess jammetti li kien jabbuza mill-alkohol u kien biss ghaxar snin wara li pprova jiehu ghajnuna biex jaqta' minn dan il-vizzju. Dan kollu hareg car mid-dokument ta' l-Agenzija ghall-Harsien mill-Abbuz tad-Droga u l-Alkohol esebit bhala Dok. "A" a fol. 18 tal-process u datat 19 ta' Mejju 2004 u ffirmat minn Richard Piscopo.

Illi jidher li minn hemm 'il quddiem minkejja li l-koppja kellha tfal ohra, problemi serji fir-relazzjoni ta' bejniethom ma naqsux, anzi pjuttost komplew zdiedu. Dan ghaliex jidher car li din taghhom xejn ma kienet in verita' xelta libera sabiex jinghaqdu fiz-zwieg. Anzi kienet rizultat tac-cirkostanzi li huma b'irrisponsabbilta' holqu ghalihom

stess, bil-konsegwenza li gabu hafna tbatija lil xulxin, ikkawzata mhux l-inqas mill-vizzju tax-xorb ta' l-attur. Maghhom kellhom sahansitra jbaghtu l-istess ulied naxxenti mill-istess zwieg, tant li kien hemm zmien meta skond l-attur it-tfal kellhom jitpoggew (kif uza l-kliem hu) gewwa stitut tat-tfal ghaliex kif gie minnu ammess *"il-hajja taghhom id-dar ma kienitx ta' gid ghalihom..*

Illi dan huwa kkorroborat mix-xhieda ta' Emanuel Gravina fl-affidavit tieghu esebit bhala Dok. "B" a fol. 19 tal-process, kif ukoll minn dak li qalet il-konvenuta meta tirreferi ghal dik li hija ssejjah bhala gherusija, li kienet karatterizzata minn problema ta' xorb ta' l-attur. Sinifikant il-fatt meta ssostni li *"ahna kellna nizzewgu malajr peress li kont hrigt tqila. Kieku ma kienx ghat-tqala jiena kont wasalt biex nitilqu lil A u mhux nizzewgu."*

Illi sinjifikanti wkoll li dan ix-xorb eccessiv *da parte* ta' l-attur wassal, kif hafna drabi jigri, sabiex dan ikun vjolenti lejn martu, li min-naha taghha tghid li dan kien l-aktar isehh meta kien ikun taht l-influwenza tax-xorb. Tghid li *"sahanistra kelli nitlaq mid-dar u mmur noqghod fid-'Dar Merhba Bik' ghal xi zmien. … Wasalna f'estremita' li t-tfal kellhom jitpoggew gewwa stitut u jiena kont mort lura ghand il-genituri tieghi."*

Illi f'dawn ic-cirkostanzi kollha din il-Qorti thoss li gie ppruvat bhala minimu li kull parti kellha fil-mument taz-zwieg nuqqas ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga li ghamilha mpossibbli ghaliha sabiex tifhem jew jifhem x'inhu l-import tal-vokazzjoni ta' hajja mizzewga u sabiex tassumi l-obbligi u l-elementi essenzjali li jikkostitwixxu l-istess stat u istitut. Anzi din il-Qorti thoss li fl-istat li kienu l-istess partijiet kien impossibbli ghalihom li jimpenjaw ruhhom ghall-istess, kemm l-attur minhabba l-vizzju tieghu u fic-cirkostanzi li fihom kien jinsab, kif ukoll il-konvenuta fl-istat u fl-eta' li kienet. B'konsegwenza ta' dan kollu kemm il-koppja u sfortuntament ukoll ulied l-istess kontendenti ghaddew minn hafna tbatija, anke sforz l-abbuz mill-alkohol *da parte* ta' l-attur, liema konsegwenzi zgur li hadd mill-kontendenti ma haseb fuqhom la qabel u

lanqas wara z-zwieg. Dan irendi il-kunsens taghhom wiehed vizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255.**

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti **taqta' u tiddeciedi** billi fil-kontumacja tal-konvenuta, **tilqa' t-talba attrici biss fis-sens hawn deciz** b'dan illi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi iz-zwieg ikkuntrattat bejn l-attur u l-konvenuta fl-24 ta' Marzu 1986 huwa null u bla effett u dan a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** ghar-raguni mputabbli liz-zewg partijiet.

Bl-ispejjez jinqasmu bin-nofs bejn iz-zewg partijet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------